Ostravština

snadno a rychle

1. Úvod

Hlavni zasadou je, že ostravština nema dluhe samohlasky a už vubec ni suhlasky. Všechna slova se vyslovuji razně a kratce, bo na vic neni čas.

Specificke je použivani předložky "do". Ostravak nikdy neřekne „ jdu k holiči“ nebo „jdu k doktorovi“, ale vždy a jedině „idu do holiča“ či „ idu do doktora“. Zde je pravděpodobně patrny vliv angličtiny : „ go to the…(hell)“.

Velmi časta je debata, zda některa slova psat s tvrdym „y“ nebo měkym „i“. Sama ostravština, podobně jako život a robota obyvatel, kteři ji mluvi, je tvrda. Nazornym přikladem sporu je svar o podobu slova „cycek“. Nebo „cicek“? Po vyčerpavajici debatě autoři kursu došli k zavěru, že rozhodujici je velikost. Menši, do velikosti č. 3, jsou tvrdši, a tedy „y“. Velke – čisla 4 až 10 – jsou přirozeně měkči a tedy pišeme i vyslovujeme „i“. U slova „cyp – cip“ je to přesně naopak, hranici je velikost 12 centimetrů.

Zajimava je změna, ke ktere dochazi při tvorbě přidavnych jmen slovesnych. Třeba sloveso „pustit“ ma stejny tvar, jako ve spisovne češtině, ale „puštěny“ je na Ostravsku „pusceny“. Tohle sloveso je vůbec interesantni, bo se neřika „zapnout televizi“, ale „pustit televizu, pustit radyjo, pustit vodu…“

Ostravaci se oslovuji zasadně prvnim padem jednotneho čisla. “Ty, Jarek…“. Vyplyva z toho, že ostravština si vystači s pouhymi šesti pady. Přizvuk je zasadně na předposledni slabice, a tim bohužel vznikaji problemy se spravnym akcentem u slov jednoslabičnych, kdy se přizvuk přesouva vlastně na posledni slabiku předchazejiciho slova, ktere pak ma akcent na předposledni a posledni slabice najednou. Vyslovnost je v takovych připadech dost obtižna. Zvlaštnosti ve vyslovnosti je změna „v“ na „f“ : sfeter, fčela, sfička….

Unikatem, nemajicim v českych dialektech obdoby, je vyslovovani i psani pismene „ y“ po „ř“. V ostravske vyslovnosti se (viz vyše) měkke „i“ vyskytuje sporadicky (bijok, ist, liščit), a tak je logicke, že se vyslovuje i piše „břyla, křyvy, břydky“ apod.

2. Může se hodit – zdůraznění požadavku

Podivejme se tedy včil, jakym zpusobem Ostravaci zdurazňuji věty. Obvykle když česky mluvici synek potřebuje dat svemu vyjadřeni větši duraz, použije zesileny hlas (=křik) nebo rozkazovaci zpusob. Ostravak nekřiči a rozkazovaci zpusob nepotřebuje, tym padem byva i vykřičnik zbytečny. Ke zdurazněni věty uživa Ostravak specialniho slova se zurčivym „r“. Toto slovo se klade obvykle na konec věty a dava cele větě podstatně silnějši emocionalni naboj.

Zkusme si to vysvětlit na praktyckem přikladě. Když Ostravaka suši, obrati se na čepmistra větou: „Ty, Jarek, dej mi pivo.“ To je klasika a pokud je požadavek brzy vyplněn, přiběh tim končí (připadně pokračuje dalšim pivem). Někdy se ale stane, že žiža je silnějši než obvykle nebo ma Jarek roboty jak cyp. A tady nastava okamžik k použiti ostravskeho zdurazňovaciho slova. V tomto případě je tedy na mistě obratit se na čišnika s duraznějši prosbou: „Jarek - dej mi pivo, kurva“. Netřeba zvedat hlas, netřeba křičet. Je třeba jen dat pauzu mezi oznamovaci větu a zdurazňovaci slovo. Podle delky pauzy apodle delky hrčiveho „r“ by měl Jarek poznat, jak moc je požadavek akutni. Schvalně si zkuste rozdil mezi „kurva“ a „kurrrrrrva“. To je sila, co? Hned se člověku ulevi. Pravě proto je toto slovo oblibene i mezi ostravskymi budhisty jako obzvlaště uklidňujici mantra.

Podivejme se ještě na jednu možnost použiti. Može nastat extremni připad, který přichazi obvykle ve velice parnych dnech, kdy žizeň je opravdu neudržitelna. Pak nastupuje fenomen takzvaneho

ramovani. To znamena, že se cela věta zaramuje tak, aby už na počatku bylo slyšet, že situace je opravdu katastrofalni. V tomto případě zaramovana věta zni: „Kurva - Jarek, dej mi pivo - kurva“.
Na Jarkově mistě už bych situaci nepodceňoval, bo další arsenal zdurazňovacich slov normalni Ostravak nema a v případě nesplněni přani hrozi slovni agrese, což znamena, že by se v mluvenem slově mohla objevit dokonce i sprosta nadavka.

3. Základní slovíčka

A nyni je čas prosvištět si slovička. Tu je par slov , které člověk na ostravsku denně slycha:

arab staré kolo, proto se píše s malým „a“. Nemá rasistický podtext

bago žvýkací tabák, používá se na šachtě. Občas se míchal s různými druhy alkoholu, protože sám o sobě byl nechutný. Po smíchání se mu říkalo „slivka“.

bantovat lákat na něco, podněcovat,svádět k nepravostem. „Nebantuj mojeho chlopa do hospody“ – nesváděj manžela na pivo. Bantují ale i malé děti, když o víkendu nedají ráno rodičům spát, anebo někdo, kdo brzy vstává a budí ostatní.

baraba otrapa, původně traťový dělník italské firmy stejného jména, která ve Slezsku stavěla železnice na sklonku 19. Století

bebechy harampádí, zbytečné věci. Bebechy byly hlavně na půdě „huře“.

Benatky bývalé zábavní centrum na úpatí Hulváckého kopce. Původně tam stávala Jarkova výletní restaurace s kavárnou, vinárnou, terasami a výlety na lodičkách – odtud název Benátky

blembak havířská přilba, název vznikl z toho, že helma se na hlavě havíře furt posouvala, „blembala“.

bulač absentér. Slovo poměrně mladé, vzniklo za komunismu, kdy se jím politicky hanlivě označovali ti, kteří vynechávali směny na šachtách

cofnut couvnout, ustoupit. „Coflo mě od smradu“ – ustoupil jsem před nelibým zápachem

cyp v hornickém slangu havíř-nemotora (začátečník). Velmi frekventované slovo v hovorové mluvě, kde slouží jako přirovnání v okamžiku, kdy se těžko hledá vhodný výraz. Příklady: „Zyma jak cyp“ – velký mráz. „Bylo tam vody do cypa“ – V řece byla vysoká hladina.

cypovina blbost, hloupost. „Na cypoviny tě užije“ – myslíš jenom na blbosti. Podobně „On je ředitel přes cypoviny“- člověk, který má smysl pro humor a baví se životem

čiko oharek cigarety, asi ze španělštiny, kde znamená „malý“

čobol Slovák, podnět dal výborný fotbalista Baníku Ostrava Jozef Határ, Slovák, který často chodil za rozhodčími s otázkou „Čo bolo, čo bolo ?“. Hrál v Baníku v 70.letech 20.století.

dajny přející, nesobecký, ochotný se rozdělit

domaknut se dozvědět se. „Stara se domakla, že…“ – průser vysoké nebezpečnosti v manželství.

dudy suché z nosu

duperele zbytečnosti, drobnosti. „Ale, to su enem take duperele“ – jsou to jen nepodstatné maličkosti.

fajront konec směny. Slovo sice nejasného původu, ale velmi frekventované a oblíbené, bo fajrontem končí dřina, jde se do sprch a pak na Ostravar

faračky hornické montérky, v nichž se fárá. Obvykle vyztužené na loktech a kolenou koženými latami, protože musely hodně vydržet

fasovat obdržet, dostat. Používá se v různých významech - „nafasovat novu lopatu“, ale též „nafasovat na pysk“ – dostat přes hubu

fifrat nimrat se v jídle, ale také špinit se – „zfifrany“ - umatlaný apod.

halda základní krajinotvorný prvek v Ostravě, skládka hlušiny, ale také strusky z ostravských hutí. V Ostravě jich bylo na 50 v různém stadiu, většinou ale v nich docházelo k samovznícení a pak byly teplé a stoupaly z nich dýmy a kouře různých barev a zápachu. Původně německé slovo „halde“ – odval, které již dávno zdomácnělo. Haldy měly i svá jména – např. Ema, Lecijan, Černisko, Centrálka apod. Souborně se haldám říkalo Ostravské Karpaty.

hryzt kousat. „To ja už budu hlinu hryzt“ – to už budu po smrti. Též „ponožka mě hryze“.

chlampat pít přes míru

chlastpartyja skupina lidí, kteří si rádi vypijí

chrobalivy červivý, prolezlý červy

chuj mužský pohl.orgán, přeneseně blbec, idiot. „Zchujet“ – zblbnout, zhloupnout.

chujovina hloupost, blbost

chumaj hňup

chvalidupa ten, kdo se naparuje

kader kádr. Spojení „to je dělnicky kader“ obvykle za komunismu znamenalo, že jde o pitomce, bývalého dělníka, nyní zastávajícího vyšší funkci. Autoritu samozřejmě u podřízených nemohl mít.

kalňačka kalná, špinavá voda

kypat bryndat, „zkipany jak sviňa“

kisňa bedna, též fotbalová branka, tramvaj

klepač konstrukce na klepání koberců, na sídlištích oblíbené místo dětských her a schůzek. „Byl šefem na klepaču“ je ekvivalent českého „ ještě tahal dřevěného kačera, když já už jsem…“

kobzol brambor

kolotoč systém směn v nepřetržitých provozech, vždy po dvou dnech, 2 dny ranní, 2 dny odpolední, 2 dny noční, 2 dny volno. Ubíjející koloběh.

kozi dech moped, název zřejmě vznikl z dýchavičné práce motoru

kožuch škraloup ve mléce

krabaty svraštělý. „Měl pysk krabaty jak posledni kobzol ze sklepa.“Měl vrásčitou tvář.

krutipysk nedobrá lihovina či jídlo, které kroutilo ústy svou nechutností

kryka hůl, čakan. Z něm. „Byl jak kryka“ – byl hodně opilý

kupak bazén, koupaliště

lajsnut se dovolit si

lakatoš lesní kolový traktor, název vznikl ze zkratky LKT

lauby loubí, podloubí. Ulice „Pod laubami“ vedla do roku 1963, kdy byly měšťanské domy s podloubími zbořeny, od ostravského muzea k Domu potravin. Pod laubami bylo velké množství hospod, harend v pravém smyslu toho slova, a také veřejných domů. Asi nejznámější hospodou byl „Štrasman“, pak „U zlamane kryky“, „Pod nožami“, „U špinave vesty“, „Haberfeld“…Ale byly tam i obchody – např. Blokša“ ,kde se prodávaly látky a oděvy.

le o podívej. „Le o, kura !“ Podívej, slepice!

l**uchat** pršet, lít. Ale též „Luchlo mě tam aji z rukami“ – bylo tam tolik vody, že když jsem stoupnul na dno,dosahovala nad vzpažené ruce

lura černá káva bez mléka, obecně nechutný nápoj

maras bahno, kal, ale též nepořádek v obecném smyslu. „Na obci je maras“ – na magistrátě je chaos, bordel

nabity ožralý

Odra jeden z evropských veletoků, protékající městem Ostravou

olačka prezervativ

pajtaš šašek, směšná figurka

partyja chasa, skupina kamarádů. Přesný překlad se těžko hledá, slovo se používá zejména v neurčitém významu o skupině, která cosi dělá společně. „Partyja chodi na fotbal“. „Partyja byla naprana.“

pradlo oddělení na šachtě, kde se uhlí, jedoucího na páse, vybírala hlušina, kamení. Zpravidla na pradle pracovaly ženy havířů, protože to byla vyčerpávající a nevděčná práce.

Prajzka Hlučínsko

prdelanka zabijačková polévka s krví a kroupami

rabovat rubat uhlí.“Vyrabovat předek“ – vybrat čelo chodby

rachovat počítat. „Zrachuj mi to !“- pokyn číšnikovi.

rychtovat se chystat se. „Ja tě zrychtuju!“ – spravím ti fasádu. „Cosik zrychtovat jak sviňa plot“ – něco totálně pokazit.

řnut bít, řezat,rychle jet. „Řnul to po dvuch kolach“ – jel do zatáčky jen po dvou kolech. Ale „vyřnut“ – vypít.

skura kůže. „A včil přepijeme skuru, byl to fajny chlop“ – Teď se napijeme na zdraví nebožtíka, byl to dobrý chlap.

struhnut komusi dát někomu pěstí

šlam uhelný prach, laciné topivo v rodinných domcích. Bylo z něj ohromné množství popela a špíny

šolichat něčemu se věnovat jen povrchně.“Trochu to pošolichej a dobre“.

štelovat nastavovat, seřizovat („pošteluj mi motor u auta“)

švigermuter tchyně

valit za kymsi mít milostný zájem

vergle kolotoče

vuzek vozík

vymamlasit cosik vyvést něco, provést něco špatně

zdupat cosik zkazit něco

zgichany pocintaný, pobryndaný

zima na pysku opar

žďorb haraburdí

4. A nakonec trochu místopisu a dějepisu

Antošovice - nejmenši a nejmladši z obci, tvořicich sučasnu Ostravu. Jmeno ma patrně po spravci šilheřovickeho panstvi Janu Jantoschovi. Vyhledavane misto pro odpočinek. Zaplavena štěrkovňa služi ke kupani a lovu ryb (znama nudystycka plaž).

Bartovice - Naproti hospodě Brodavka stavala harenda, kaj došlo v roce 1887 k tragedyji: hospodsky Brodavka nechtěně zabil ožraleho horníka F. Musiala, na což zareagoval Petr Bezruč svoju basňu „Maryčka Magdonova“. Sučasti Ostravy se Bartovice staly v roce 1960.

Děhylov - čtvrť na pravem břehu Opavy, hanlivě přezdívana Dělohov. Patři do opavskeho okresu.

Fifejdy - nazev vznikl z německeho „viehweide“, což znamena dražky, vyhon pro dobytek. Byly tam patrně i ohrady pro skot, bo v blizkosti byl Senny trh, dnes Naměsti republiky.

Heřmanice - meno ma po slezsko-ostravském kastelanovi Heřmanovi. V roce 1884 bylo v mistě postaveno skladiště firmy Dynamit – Nobel, zasobujici trhavinou všechny doly v reviru. Explodovalo 19. března 1924.

Hladnov - ostravsky kopec aji čtvrť, znama je předevšeckym rozhledňa z let 1908-9, vysoka 16 metru, a postavena na vodarně. Později restaurace Panorama, dnes všecko enem chatra.

Hošťalkovice - prvni zminka je z roku 1434. V mistě je od roku 1955 znamy televizni vysilač. Obec byla v roce 1976 připojena k Ostravě.

Hrabova - nazev je snad z německeho „Grab plus Au“, jine prameny mluvi, že nazev vznikl podle habru u řeky. Nejznamějši stavbu obce byl dřevěny kostel sv. Kateřiny z 16. století. Před pěti rokama vyhořel. Tuž ho postavili znovu.

Hrabuvka - puvodně Nova Hrabova. Na pomezi Hrabuvky a Vitkovic leži Jubilejni kolonie, architektonicky unikat, postaveny v letech 1921-32, tvořici male uzavřene město. Dnes společně s Dubinu Hrabuvka tvoři sidliště s 50.000 lidma. V Hrabuvce bylo prvni ostravske letiště, provoz zahajen 1946.

Hrušov - pomalu se vylidňujíci čtvrť. Nazev pochazi od hrušek. Největši rozkvět zaznamenal Hrušov, německy Hruschau, na přelomu 19. a 20.stoleti. Byla v něm tovarna na sodu, prvni v Rakusku – Uhersku, vyraběla se tam kamenina. Šachty Albert a Hubert, později přejmenovane na General Stalin a 1962 na Rudy řijen. V Hrušově byla největši nakladni železnični zastavka Ferdinandovy drahy a tež slavne veslařske kluby Odra a německy Oderhort.

Hulvaky - jmeno dostala z německeho „hohlweg“, z něj se stalo „ulwag“ a pak Hulvaky. Znamena to „ujezd“. Kdysi se čtvrť pyšnila tzv. Benatkami a popularnim kupakem.

Karolina - byvala koksovňa v centru města, navazovala na šachtu Karolina v prostoru dnešnich Frydlantskych mostu. Koksovňa zanikla v 60. letech, šachta v 70.letech 20. století.

Krasne Pole - prvni zminky o obci z 13. století. Nazev podle krasne polohy na kopci s vyhledem na Beskydy.

Kunčice - puvodně Velke Kunčice. Nazev patrně podle mena lokatora Kunce. V obci byl zamek, několikrat byl přestavěn, nakonec roku 1999 vyhořel, dnes ruina. Kunčice proslavila Nova huť. Ta vznikla vedle vitkovickeho Südbau, provozu zřizeneho v roce 1943, v polovině 20. století jako NHKG, provoz zahajen 1.1.1952, sveho času největši hutni podnik v zemi. Dnes patři Indum.

Kunčičky - puvodně Male Kunčice. V Kunčičkach byla šachta Alexandr s dvěma těžnimi věžemi a tež prvni ostravské ZOO, zřizene koncem 40. let 20. století.

Landek - legendami opředeny kopec nad Odru v městske časti Petřkovice. Pry se tam našlo prvni uhli na Ostravsku, ale každopadně se kopec proslavil nalezem Petřkovicke Venuše – torza sošky ženy,keru zrobil pravěky umělec před 22.000 lety z krevele. Soška je absolutnim unikatem, bo měři štyry a pul centymetru.

Marianky - Marianské Hory, puvodně Teufelsdorf – Čertova Lhotka. V roce 1900 přejmenovano na Ostravska Lhotka a o rok později na Marianské Hory.

Michalkovice - nazev od jména lokatora Michala. Čtvrti dodalo specificky ráz velke množstvi kolonii : Stara, Na Michalce, Ferdinandova, Petrska, Josefska, Janska. Šachty Petr a Pavel, vzdalene od sebe 20 metru, dul Josef a Michal, ten později znam jako Petr Cingr, těžba ukončena v r. 1993 a dnes je z něj Narodni technicka pamatka.

Moravska Ostrava - centralní část města. Jmeno ma od nazvu řeky a puvodně to byla jen Ostrava. Od 15. století se jmenovala Německa Ostrava, později Moravska. Město začalo vznikat na obchodni cestě z Moravy do Slezska. Leži na čtyřech řekach – Ostravici, Odře, Opavě a Lučině. V 70. letech 14.století bylo obehnano hradbami se třemi branami : Hlavni, tzv. Zamostni, Hrabovskou a Přivozskou. Uvnitř hradeb byl městsky hrad z poloviny 14. stoleti, na což dnes upomina jen jmeno Zamecke ulice. V 16. a 17. stoleti bylo město zdecimováno požary a morem, vpadem Danu a Švedu. V polovině 18. století byla Ostrava až na 53. mistě mezi městy na Moravě. V roce 1829 měla jen 1.752 obyvatel, ale rozmach prumyslu vedl k nezadržitelnemu rustu. O 50 let později už bylo obyvatel 13.000, v roce 1900 se stala sidlem okresu a v roce 1924 vznikl novy celek: Moravska Ostrava se 113.709 obyvateli.

Muglinov - nazev svadi k nazoru, že jde o čtvrť muklu, ale vznikl od slova mogyla – pahorek. Prvni zminky o Muglinovu su z roku 1305. Vyznamna byla těžba čediče – basaltu, odtud možny vyklad nazvu Bazaly, na jehož časti Muglinov leži.

Nova Ves - vždy malo vyznamna čtvrť až do okamžiku, kdy se pod ni našly obrovske zasoby vysoce kvalitni pitne vody. Proto byla v mistě v roce 1890 postavena vodarna. Restaurace „U Bořika“ byla velmi navštěvovanu plzeňsku pivnici do doby, pokud kolem ni vedla tramvajova linka č. 9, spojujici Porubu s Novu huti. Po vystavbě svinovskych mostu vyznam pivnice upadl.

Petřkovice - čtvrť, o níž je prvni zminka z roku 1377. Nazev pochazi od mena Petr. Na kopci Landeku staval zeměpansky hrad. Šachta Anselm z roku 1835, těžba ukončena 1991, dnes Hornicke muzeum OKD.

Plesna - jedna z nejstaršich čtvrti Ostravy, prvni zminka z roku 1255. Jmeno odvozene od slova ples, což znamenalo jezirko. V Plesné byl lihovar a pila a od roku 1870 též prvni česka založna ve Slezsku.

Poruba - německy Hannersdorf, česky nazev je ze slova „porub“, znamenajíci misto, kaj se rube nebo kaj su vykacene stromy, tedy mytinu. Dnes je Poruba obrovskym satelitnim sidlištěm, jehož vystavba začala v roce 1948. V mistě je zameček z roku 1573, postaveny na mistě někdejši tvrze, dnešni majitel Statis Prusalis.

Proskovice - prvni zminka z roku 1394. Nazev je patrně odvozen od jmena Prosek. Znama hospoda „U Psoty“.

Přyvoz - čtvrť, kera ma jmeno od slova „převoz“ a suvisí tedy s řeku. Vznikl asi v první polovině 14. stoleti u přechodu přes Odru. Vyznam Přivozu nesmirně stupl až po roce 1847, kdy bylo postavene nadraži Severni drahy Ferdinandovy. Doly František, později Vitězny unor a ještě později Odra, dneska nic. Těžba ukončena v r. 1994.

Pustkovec - nazev patrně od jména Pustek nebo Pustimir. Prvni zminky su z roku 1377. Sučast Ostravy od roku 1957. Znama hospoda "U Mamy".

Radvanice - čtvrť, proslula lihovarem a značkou rumu. Prvni pisemne zminky o obci su z roku 1305. Rafinerie lihu od roku 1853. Jamy Ludvik a Jan-Maria (též Josef-Maria). Kolonie Stara kolonie, Nova (Kamčatka), Pod kapli, Nad kapli, Trnkovec.

Slezka Ostrava - pravobřežni čtvrť města. Prvni zminky z roku 1229. Čtvrť se puvodně jmenovala jen Ostrava, od 15. století Polska Ostrava a od roku 1919 Slezska Ostrava. Hrad z roku 1297 byl renesančně a později i barokně přestavěny. V roce 1763 se v údolí Burňa našlo kamenne uhli.

V roce 1880 žilo na Slezske více než 80 procent lidí v koloniach. Koksovny u jam Trojice, Ema a Terezie. „Slezka“ byla a dosud je přezdívka FC Baník Ostrava, klub na pravý břeh historicky patří.

Stara Běla - meno obce pochazi od bělosti, čistoty mistniho potoka. Kdysi v mistě stavala tvrz. Znama restaurace Dakota, což kdysi byl lesni restaurant s velkym zahradnim posezenim.

Svinov - jmeno je od slova svinny, což bylo místo, kde piju a brodi se svině. S nazvem silně kontrastuje německe jmeno Schönbrunn, které znamena krasnu studanku. Od roku 1847 je v mistě železnični stanica, jejiž budova je dnes jedinu dochovanu stavbu Severni Ferdinandovy drahy. Dul Jan Šverma II. z roku 1951. Rozhlasove vysilače z roku 1925, valcovna trub od roku 1892. Ze Svinova vedla parni trať do Poruby, Vřesiny, Kyjovic a Budišovic. Později byla elektrifikovana a jezdila po ní tramvaj,vozici obyvatele Ostravy do přírody. Dnes na časti teto trasy proslula linka čislo 5.

Vitkovice - ostravská čtvrť, kdysi hodně samostatna a sebevědoma. Německy Witchendorf. Česky nazev od jmena Vitek. Sidlo nejstaršiho hutniho podniku, založeneho 1828 jako Rudolfova huť arcibiskupem olomuckym Rudolfem Habsburskym. Později VŽKG, pak Vitkovice Steel, dnes nic. Sveho času nejvyznamnějši hutni a ocelařsky podnik rakuskeho mocnařstvi. Počatkem 20. stoleti vzniklo nové centrum z červenych cihel s kostelem, radnici, zavodnim hotelem a nemocnici, tvořici moderni a mimořádny celek. Ve Vitkovicach byla kdysi stylova luxusni kavarna Industrial, Dělnicky a Česky dum.

Vyškovice - čtvrť, ležici na mirnem kopcu, což svadi k domněnce, že odtud je nazev. Ale spiš je od jmena lokatora Vyška nebo Vyšemira. Prvni zminky o Vyškovicach z roku 1408. K Ostravě připojene v roce 1966.

Třebovice - do roku 1922 Střebovice. Nazev pochazi od třibeni, myceni lesa. Prvni zminky z roku 1377. V Třebovicach stoji největši tepelna elektrarna na Ostravsku, dokončena koncem 30. let 20. stoleti.

Zabřeh - Heinrichsdorf německy, za komunisticke ery byl pro novu vystavbu „tzv. vzorneho sidliště“ propagovan nazev Stalingrad, kery v žadném připadě nemohl zlidovět (1947). Cely nazev je Zabřeh nad Odru a prvni zminky su z roku 1288. Jama Bedřich nebyla pro složite geologicke podminky nikdy dohlubena. V mistě byla znama Goldbergerova piskovna, později aji cihelna.

Zarubek - čtvrť se stejnojmennym dolem a rozsahlu hornicku kolonyju (na Zarubku v malym domku žil tam chlopek z jednu robku…). Zarubek byl slučen se Slezsku Ostravu.